

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 103, 04.03.2024

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 22, 20.02.2024

§ 103

Valtuustoaloite maksuttomasta välipalasta perusopetuksessa – Ulla-Leena Alppi ym.

TRE:5680/12.00.01/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 103

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Opetusjohtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Ulla-Leena Alppi, Mitja Tapio, Jouni Sirén, Liban Sheikh, Minna Minkkinen, Inna Rokosa, Anne Liimola, Antti Hiitti, Mikko Aaltonen, Petri Siuro, Jaakko Mustakallio, Kirsi Kaivonen, Jaakko Stenhäll, Ulla Ojalampi, Petri Peltonen, Ville Raatikainen, Harri Jurvela, Mikko Tiirikainen

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite – Ulla-Leena Alppi ym.
  - 2 Vastineen liite Taulukko välipalahinnoista
-

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 20.02.2024, § 22

Valmistelijat / lisätiedot:
Järvelä Kristiina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto ja sen liite merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Ulla-Leena Alppi esittää 20.11.2023 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään valtuustoaloitteessa selvityksen tekemistä mahdollisuudesta tarjota Tampereen kouluissa maksuton välipala pisimpinä koulupäivinä. Aloitteessa nostetaan esiin Tampereen kaupungin Köyhyysohjelma sekä niin Opetushallituksen kuin Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen suositukset maksuttomista ja terveellisistä välipaloista pitkinä koulupäivinä. Lisäksi aloitteessa mainitaan, että Tampereella aikanaan toteutetun maksuttoman välipalakoikeilun tulokset ovat jääneet vähälle huomiolle.

Maksuttoman välipalan osalta Tampereen kaupungin perusopetuksen palveluryhmässä on yhteistyössä Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa alustavasti selvitetty vaihtoehtoja ja kustannuksia maksuttoman välipalan tarjoamisesta 6.-9.-luokkalaisille oppilaille.

Perusopetuslaissa säädetään, että oppilaalle on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen ja maksuton kouluateria. (Perusopetuslaki (628/1998, 31 §)

Ravitsemuksellisesti kouluruokailu täydentää päivän muuta ruokailua. Kouluruokailusuosituksen mukaan kouluaterian pitäisi kattaa noin kolmannes oppilaan päivittäisestä energiansaannista. Täysipainoinen kouluateria noudattaa kansallisia ravitsemussuosituksia. Ruokailu järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, tervettä kasvua ja kehitystä edistäen.

Kun kunta järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, on toimintaan osallistuville lapsille tarjottava monipuolinen ja vaihteleva, ravitsemussuosituksen mukainen välipala.

Opetushallituksen suositusten mukaan kouluateria tarjotaan oppilaan koulupäivän rytmiin sopivasti. Yksittäisen oppilaan päivään kuuluvien aterioiden välit eivät saisi venyä pitkiksi. Kouluruokailusuosituksen mukaan oppilaille tulisi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ravitsevaan välipalaan, mikäli koulun oppitunnit jatkuvat pitempään kuin kolme tuntia koululounaan jälkeen. Vaihtoehtoja ovat koulusta saatava maksuton tai maksullinen välipala tai kotoa tuodut eväät. (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kouluruokailu-kuuluu-kaikille>)

Perusopetuslaki ei velvoita koulutuksen järjestäjää kustantamaan välipalaa perusopetuksen oppilaille. Maksuttomuutta puolestaan voidaan perustella sillä, että se antaa yhdenvertaiset mahdollisuudet koulussa tarjottavaan välipalaan kaikille oppilaille.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Maksuttoman välipalan osalta Tampereen kaupungin perusopetuksen palveluryhmässä on yhteistyössä Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa alustavasti selvitetty seuraavia vaihtoehtoja toteuttamiselle.

Alustavassa selvityksessä Pirkanmaan Voimia oy valmistaisi oppilaille yhden välipalavaihtoehdon päivässä, joka vastaisi suurin piirtein iltapäiväkerholaisten välipala-annosta. Kustannukset on laskettu kaikille 6.-9.-luokkalaisille oppilaille. Kustannukset ovat alustavia arvioita. Jos kaikki 6.-9. luokan oppilaat syövät välipalan viitenä päivänä viikossa, kustannukset olisivat noin 2,6 miljoonaa euroa. Jos taas kaikki 6.-9.-luokkalaiset oppilaat söisivät välipalan noin kolmena päivänä viikossa, kustannukset olisivat noin 1,4 miljoonaa euroa.

Välipalan tarjoaminen aiheuttaa myös muita kustannuksia ja muutoksia koulun toiminnassa. Välipalan tarjoaminen vaatii henkilöstöresurssia sekä aamupalan ruokatuotantoon että valvontaan. Mikäli halutaan tarjota maksuton välipala kouluissa, tulee selvittää tarkka kustannustaso, välipalan tarjoamisen kysyntä, työntekijäresurssien oikeanlainen taso sekä maksuttoman välipalan kohdentamiseen liittyvät muut tekijät. Lisäksi asia tulee lopulta ratkaista talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Perusopetuksen osalta näemme tärkeänä sen, että maksuttoman koululounaan monipuolisuuden ja asiakastyytyväisyyden parantaminen ovat ensisijaisia kehittämiskohteita.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite – Ulla-Leena Alppi ym.
- 2 Vastineen liite Taulukko välipalahinnoista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§103

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)